

KURT WEISS.

O ORGANIZACJI FRANCUSKIEJ I SZWAJCARSKIEJ POLICJI KRYMINALNEJ.

Przetłumaczył i opracował I. ETTINGER.

(Ciąg dalszy)

Na każdej takiej kartce rejestracyjnej znajduje się odnośnik co do pozostałych kartek rejestracyjnych osoby poszukiwanej.

Umundurowana policja paryska podlega dyrektorowi policji miejskiej i jego stałemu zastępcy.

Miasto jest podzielone na 20 okręgów. Na każde 5 okręgów przypada 1 dywizyjny komisarz policji. Okręgi z kolei podzielone są na 4 dzielnice policyjne (quartiers). W ten sposób cały Paryż obejmuje 80 dzielnic policyjnych. W każdej dzielnicy urzęduje komisarz policyjny ze swymi urzędnikami pomocniczymi. Dzielnica policyjna obejmuje 4 do 7 posterunki policyjne; na czele każdego posterunku stoi wachmistrz policyjny. Ogółem Paryż liczy: 80 wachmistrzów, 880 wicewachmistrzów i 9366 policjantów (Gardiens de la paix)*). Officier de paix**) znajdujący się w każdym okręgu, podlega bezpośrednio nadzorowi dyrektora policji miejskiej. Officier de paix nie jest urzędnikiem pomocniczym urzędu prokuratorskiego, jest on obowiązany, osoby przez siebie zaaresztowane niezwłocznie przekazywać do dyspozycji właściwemu komisarzowi policji, który decyduje, czy areszt należy utrzymać czy też nie.

Garde Republicaine, założona w roku 1790, jest oddziałem wojskowym czynnym, rodzajem żandarmerji, podległej ministerjum wojny. Na jej czele znajduje się pułkownik, jako komendant. Załoga złożona z 131 oficerów i 3890 szeregowców, podzielona jest na 6 kompanji piechoty i 5 plutonów kawalerji. Garde republicaine odznaczyła się szczególnie przy rozruchach i strajkach.

Na całość policyjnego dozoru składają się komisarjaty policyjne: hall, rzemiosł i komunikacji lądowej i wodnej.

Jednym z głównych zadań komisarzy policyjnych dzielnicowych tak znakomicie wyrobionych kryminalnie jest uwolnić, o ile to tylko możliwe, centralę policyjną kryminalną od wszelkich mniej ważnych spraw, aby miała większą swobodę ruchów i mogła poświęcić swoje siły w sposób najbardziej produktywny ściganiu ważnych przestępców. Do kompetencji zatem komisarzy dzielnicowych, należy zwalczanie przekroczeń i występów niższej kwalifikacji karnej. Winnych tych przekroczeń przekazuje w drodze służbowej bezpośrednio sędziom pokoju, zwłaszcza, gdy zachodzi obawa ukrycia się lub zatarcia śladów przestępstwa.

O ile brygada 5 (centralna) nie może udzielić dostatecznej ilości sił pomocniczych dla dokonania rewizji lub aresztowań, komisarz policyjny ma prawo posiłkować się własnymi podwładnymi, ubranymi w takich wypadkach po cywilnemu.

W policji francuskiej przywiązuje się wielką wagę do ustawicznej kontroli stopni niższych przez wyższe. Służbę nadzorczą znacznie ułatwia ta okoliczność, że komisarze policyjni chodzą stale po cywilnemu***).

Zdała widoczny mundur nietylko utrudnia kontrolę nad podwładnymi, ale jednocześnie uniemożliwia komisarzom pełniącym czynności kryminalno policyjne, dokonywanie wywiadowczych obserwacji. Komisarz policyjny, którego obowiązkiem służbowym jest zwiedzanie lokali publicznych, zwłaszcza uczęszczanych przez najniższe warstwy ludności, wolny jest od wielu form wojskowej etykiety z mundurem związanej. Przy wykonywaniu czynności urzędowych legitymacją komisarza policyjnego jest wstęga jedwabna o kolorach narodowych (Tricolore), którą nosi pod surdudem lub paltem.

*) Jak Matin z dn. 21 stycznia 1910 r. donosi, liczba szeregowców umundurowanych zmniejszyła się w tym czasie do 8937. Jednakże paryska rada gmin na uchwałę równocześnie nagły wniosek żądający zwiększenia policji o 500 szeregowców. Ku temu wszelako jest potrzebna zgoda rządu, ile że państwo ponosi połowę kosztów policyjnych przypadających na Paryż.

**) Stopień wyższy następujący po sekretarzu policyjnym.

***) Z pośród urzędników policyjnych czynnych we Francji nosi mundur jedynie 20 stacjonujących w Paryżu Officier de paix. Ale i ci mają prawo chodzić po cywilnemu. Przy wykonywaniu czynności urzędowych Officier de paix noszą na kamizelce lub pod paltem niebieską jedwabną wstęgę. Wstęgę tę w czasie parad i pochodach uroczystych noszą oni na mundurze.

Zarówno w centrali jak i w dzielnicach możliwie unika się wszelkiej zbytecznej pisaniny. Urzędnicy niżsi (nawachmistrze, wachmistrze i policjanci) nie mają prawa spisywania protokołów (Procès-Verbaux). Powinni się jedynie ograniczyć na przesłuchaniu świadków i streszczeniu wyniku swoich dochodzeń w krótkim sprawozdaniu, któremu prawo bynajmniej nie nadaje mocy dowodowej protokołu. Zarówno w Paryżu jak i w całej Francji urząd prokuratorski i sędzia śledczy prawie wyłącznie ustnie i bezpośrednio udziela swych poleceń urzędnikom policyjnym wykonawczym, do których należą również komisarze policyjni dywizyjni na stanowiskach kierowniczych, a więc i szef policji kryminalnej paryskiej*). W ten sposób urząd prokuratorski zarówno jak i sędzia śledczy mają możność w każdej chwili zażądać wyjaśnień, odnośnie wszelkich niejasności w sprawozdaniach urzędników. System francuski uważam z wielu względów za bardzo praktyczny. Postępowanie zostaje przede wszystkim znacznie przyspieszone, wyłącza się błędne rozumienie zamiarów urzędów prokuratorskiego lub sędziego śledczego, zaś ogrom sprawozdań staje się dzięki ustnemu porozumieniu zbytecznym i pisanina zostaje doprowadzona w ten sposób do minimum; wreszcie dogodność, której trudno nie docenić, polega na tym, że prokurator, sędzia śledczy i policja kryminalna wymieniają między sobą ustawicznie informacje i spostrzeżenia swoje.

Francuska Dyrekcja policji kryminalnej.

Jeneralna dyrekcja policji, znajdująca się w Paryżu w gmachu ministerjum spraw wewnętrznych, jest centralą policyjną na całą Francję. Do niej zbiegają się wszystkie nici pościgu i stąd rozchodzą się one po całym kraju.

W jeneralnej dyrekcji policji zbierane są i porządkowane sprawozdania komisarzy policyjnych, składane przez nich w toku ich działalności. W ten sposób umożliwia się ściśle współdziałanie komisarzy policyjnych, których poszukiwaniom nadaje się pewną metodę, specyfikując cel pościgu np. w kierunku poszukiwania przestępców międzynarodowych band zorganizowanych złoczyńców, operujących na zmianę lub jednocześnie w różnych stronach kraju. Jeneralna dyrekcja policji, żeby mógł sprostać temu ciężkiemu zadaniu, rozporządza nietylko bezpośrednio podległym jej wyszkolonym personelem urzędniczym, jednolicie przez nią kierowanym, a rozrzuconym po całej Francji, ale również i wszelkimi najnowszymi środkami pomocniczymi techniczno policyjnymi. — Personel podległy jeneralnej dyrekcji policyjnej składa się z:

1. komisarzy policyjnych, urzędujących w departamentach,
2. komisarzy specjalnych,
3. komisarzy policyjnych kolejowych i portowych,
4. żandarmerji,
5. strażników polnych, dozorców leśnych i prywatnych (policja krajowa),
6. brygad ruchomych kryminalno policyjnych,
7. policji politycznej i policji mającej pod dozorem obcokrajowców oraz przyjezdnych.

W Niemczech niema centrali policyjnej. Wiele państw zagranicznych przypuszcza błędnie, że Berlin jest centralą policyjną Niemiec. Z roku na rok mnożą się zapytania urzędów prokuratorskich krajowych i zagranicznych w wypadkach niczem niezwiązanych z Berlinem, czy ten lub ów sprawca nie jest znany „niemieckim” władzom policyjnym. Chociaż berlińska

*) W Niemczech w wielkich miastach kieruje, policja kryminalną wyższy urzędnik administracyjny. Urząd prokuratorski winien swą prośbę z reguły skierować do niego. I odwrotnie decernentowi policyjnemu składają urzędnicy wykonawcy swego sprawozdania przeznaczone dla urzędu prokuratorskiego lub sędziego śledczego przed przesłaniem ich do władzy, polecającej przeprowadzenia dochodzenia. We Francji sam szef policji kryminalnej jako urzędnik wykonawczy obowiązany jest pod grozą kary do bezwzględnej spełniania ustnych i piśmiennych próśb urzędu prokuratorskiego i sędziego śledczego. Przeprowadza on ewentualnie osobiście rewizje i aresztowania.

policja kryminalna za rządów nadradcy rządowego Hoppego, niezwykle ruchliwego i nader dzielnego obecnego jej szefa została w latach ostatnich znacznie pod względem organizacyjnym ulepszona i pomimo, że rozporządza ona rozległymi środkami pomocniczymi techniczno policyjnymi, nie może odpowiedzieć na podobne pytania. Jest to wolna wola władz policyjnych, znajdujących się w Bawarii, Saksoni i innych państwach niemieckich związkowych, a nawet władz policyjnych w poszczególnych miastach Prus, czy zechcą oni komunikować policji berlińskiej kryminalnej o wybitniejszych przestępcach. Jest to dobra ich wola, ale nie obowiązek. W miastach prowincjonalnych aresztowano już często przestępców, którzy w Berlinie również popełnili przestępstwa i pomimo to policji kryminalnej nic o tym urzędowo nie zakomunikowano. Policja kryminalna berlińska zmuszona jest na ogół czerpać całą swoją wiedzę z gazet nie rzadko błędnie poinformowanych. Pruskie władze policyjne w większych miastach ze względu na celowość posunęły się aż tak daleko, że utworzyły własną rejestraturę dla kartek antropometrycznych i daktyloskopowych przestępców ujętych w ich okręgach. Berlińska Centrala pomiarów otrzymuje raz tylko jeden kartki tych, z których zdjęto na prowincji pomiary. W wypadkach zresztą nie zbyt rzadkich, kiedy daktyloskopowani przestępcy zostaną powtórnie ujęci przez władzę policyjną, która przedtem raz już dokonała zdjęć, oraz przesłania kartek, ponownie dokonanie odbitek do centrali nie jest konieczne.

Wobec tego jest rzeczą bezwzględnie konieczną, ażeby centrale regularnie były urzędowo informowane, chociażby drogą krótkiej notatki, o ujęciu na prowincji zawodowego przestępcy.

Komisarze policyjni w departamentach

Co się tyczy działalności komisarzy policyjnych, urzędujących w departamentach, to jest ona na ogół ta sama co komisarzy policyjnych paryskich. W Lugdunie i Marsylii znajduje się w ręku państwa cała policja kryminalna i bezpieczeństwa. W miastach pozostałych natomiast jedynie komisarze policyjni są bezpośrednimi urzędnikami państwowymi. Komisarze policyjni, urzędujący w małych miastach są szefami lokalnej policji kryminalnej i bezpieczeństwa. Jeżeli w mieście znajduje się kilku komisarzy, to szefem policji kryminalnej i bezpieczeństwa jest służbowo najstarszy z nich jako taki ma tytuł „Commissaire Central”.

Komisarze policyjni posługują się w sprawach kryminalno-policyjnych wykształconymi specjalnie w tym celu siłami pomocniczymi (wachmistrze kryminalni i policjanci). Komisarze policyjni, z których każdy bez wyjątku nauczył się w paryskiej służbie wywiadowczej fotografowania pomiaru i nauki o sygnalizacji, mają w każdej najmniejszej miejscowości pracownię fotograficzną i pomieszczenia przeznaczone dla służby mierniczej wraz z niezbędnymi przyrządami i narzędziami. Komisarze policyjni nawet ci, którzy są czynni w najmniejszych miasteczkach Francji mają telefon państwowy, więc mają możność, do czego zresztą są zobowiązani każdej chwili porozumieć się w drodze najszybszej z komisarzami centralnymi, szefami ruchomych brygad kryminalno-policyjnych i komisarzami specjalnymi, urzędującymi na każdej z większych stacji kolejowych Francji.

Komisarze specjaliści

Komisarze specjaliści mają za zadanie w pierwszej linii tropienie szpiegów i nadzór nad anarchistami.

Służba szpiegowska (Service du contre-espionage), zależna dawniej od ministerjum wojny, od 1 lutego 1907 r. podlega jeneralnej dyrekcji policji. Od tego czasu przyłapano 48 szpiegów.

Biura komisarzy specjalnych, znajdują się nietylko w twierdzach (w samym Belforcie na przykład znajduje się 3 komisarze specjalnych) i w portach wojennych, ale i na wszystkich paryskich dworcach kolejowych i na wszystkich większych, a przede wszystkim pogranicznych stacjach kolejowych Francji. (d. c. n.)